

ۋلتار ەتەنە باۋىرلاس بولپ، ۇزارا قارايلاسپ، ىبر - بىرنە كومەكتەستى

— شى جىنپىڭ جولداسى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىيەتىنىڭ از ۇلتسارعا جانە ۇلت قىزمەتىنە كوڭىل بولگەندىگى تۋرالى ەستىلىك

(باسى 1_ بەتتە)

شى جىنپىڭ جولداسىتى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىيەتىنىلىك پارمەندى باسشىلىعى مەن شىنايى قامقورلىغىندا، ۴ار ۇلت ۇلاندارى جۇڭخۇا ۇلتى ۇلى شاڭىراغىندا ەتەنە باۋىرلاس بولپ، ۇزارا قارايلاسپ، ىبر - بىرنە كومەكتەسىپ، جايپاي دوڭگەلىك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدىڭ شەشۇشى جەڭسىنە قول جەتكىزۇ، جاڭا داۋىردە- گى جۇڭخوشا سوتسياليزم ۇلى جەڭسىنە قول جەتكىزۇ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى كۆلدەنۇى سىندى جۇڭگو ارمانن جۇزەگە اسرۇ جولىندا ىنتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزۇدە.

تۇ ۇستاپ، باعدار بەلگىلەدى —

شى جىنپىڭ جولداسىتى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىيەتىنى جاڭا داۋىردەگى ەلىمىزدىڭ ۇلت قىزمەتىندەگى كەلەلى نازارايالىق جانە امالياتتىق ماسەلەلەرگە نىشكەرلەيى جاۋاپ بەرپى، ماركىسىزم ۇلت نازارياسنىڭ جۇڭگو- شىلانۇنىنىڭ جاڭا ۇرىسن اشى ەلىمىز — ىبر تۇتاس كوپ ۇلتتى مەملە- كەت، كوپ ۇلتلىق — ەلىمىزدىڭ ىبر ۇلكەن ەرەكشەلىگى ۴ارى ەلىمىز دامۇبىنداعى ىبر ۇلكەن ىيمىدى فاككور. كوپ ۇلتتىڭ ۇلى بىرلىگى، ۴ار ۇلتتىڭ كوپ نەگىزدى ىبر تۇعالسى — اتا- بابا- لارىمىزدىڭ بىزگە قالىدىرعان ماڭىزدى بايلىعى ۴ارى مەملەكەتمىزدىڭ ماڭىزدى ارتقىشلىعى. ۴ار ۇلت وتانىمىزدىڭ كوركەم تاۋ - وزەننن، كەڭ - بايتىاق دالاسىن بىرگە اشىپ، ۇزاق جۇڭگو تارىيىنن، شۇعالىلى جۇڭخۇا مادەنىيەتىن بىرگە جا- راتتى. جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى جاسامپازدىق رۇخىن، ۇلى كۇرەس رۇخىن، ۇلى نىتىماق رۇخىن، ۇلى ارمان رۇخىن ۴ار ۇلت ۇزاق ۇاقت كۇرەس جاساۋ بارىسىندا بىرگە جەتىلدىرگەن، جالعاستىرعان، دامىتقان.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلغان 70 جىلدان بەرى، اسرەسە، رەفورما جاساعاننان، ەسك اشقاننان بەرى، پارتىانىڭ پارمەندى باسشىلىغىندا، ەلىمىزدە- گى از ۇلتتار مەن ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ بەت - بەيد- نەسىندە، ۇلتتار قاتناىسنىڭ بەت - بەينەسىندە، جۇڭخۇا ۇلتىى جالىپى بەت - بەينەسىندە وراسىان زور وزگەرىستەر جازققا شىعپ، ۴ار ۇلت نىتىماقتا- سا كۇرەس جۇرگىزەتىنن، بىرگە گۇلدەنىپ دامىيتىن جاعداي قالىپتاستى.

قازىر دۇنيە ىجۇزى 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىستەردى باستان وتكەرۇدە، جۇڭخوشا سوتسياليزم جاڭا داۋىرگە ۇوتتى، ۇلت قىزمەتى كوپتەگەن جاڭا كەزەڭدىك ەرەكشەلىكتەرگە ىدوپ كەلدى، بۇل جاڭا داۋىردە ۇلت قىزمەتىن ىلگەرد- لەتۇ مىندەتىنىڭ اناعۇرلم ۇىر، تالانىنىڭ اناعۇرلم جوعارى، قىبىندىنىڭ اناعۇرلم زور بولاندىغىن ۇيعاردى.

جاڭا جاعداي، جاڭا مىنىدەت الدىندا، شى جىنپىڭ جولداسىتى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىيەتى جالىپى جاعداي جانە ستراتەگيالىق وسكە- لەڭ تۇرعىسىنان، ەلىمىزدىڭ ۇلت قىزمەتىندەگى تابىستى تاجىرىپپەلەردى قورىتىندىلاپ، ەداۋىر داە- ۇنىنىڭ تالابىنا ۇيلەسىپ، جىلپى جاعدايدى جوبولاپ، ۇزاق بولاشاققا كوز تاستاپ، ۇلت قىز- مەتىندەتى ىبر قىدىرۇ كەلەلى ماسەللەردى جۇيە- لى بايىمىداپ، جاڭا جاعدايدا ۇلت قىزمەتىن كۇ- شەيتۇگە جانە جاقسارتۇعا بەتالىس نۇسقادى — ۇلت قىزمەتىن جاقسى ستەشۇدە ۇلت ماسەلە- سىن شەشۇدىڭ جۇڭخوشا دۇرىس جولىنا تاباندى بولۇ كەرەك.

ۇلت ماسەلىسىن شەشۇدىڭ جۇڭخوشا دۇرىس جولى دەگەنمىز جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسنىڭ باسشىلىغىنا تاباندى بولپ، جۇڭخوشا سوتسياليزم جولىنا تاباندى بولپ، وتانىنىڭ تۇتاستىغىن قورعاۋ- عا تاباندى بولپ، ۇلتساردىڭ تەرەزەسىنىڭ تەڭ بولۇنا تاباندى بولپ، ۇلتتىق وڭىرلىك اۋتونوميا تۇزمىنە تاباندى بولپ جانە ونى كەمەلدەندە- رپ، ۇلتساردىڭ بىرگە نىتىماقتاسا كۇرەس جۇر- گىزۇنە، بىرگە گۇلدەنىپ دامۇنا تاباندى بولپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇالعاسىن مىقتاپ ورناتۇدىڭ

يدەيالىق نەگىزىنە تاباندى بولپ، مەمەلكەتتى زاڭمەن جونگە سالۇعا تاباندى بولپ، ۇلتساردىڭ ارالاسۇن، شىتەسۇن، توعسۇنن كۇشەيتىپ، ۇلت- تاردىڭ تاتۇ تۇرۇنن. ىبر جاعادان باىس، ىبر جەڭىنەن قول شىعارۇنن، جىراسىمىدى دامۇىن جەبەپ، تەڭ، نىتىماقتى، قارايلاسمىدى، جىراسىم- دى سوتسيالىستىك ۇلتتار قاتناىسىن بەكەمدەپ جانە دامىتىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇن بىرگە جۇزەگە اسىرۇ. ”اياق كىيىمىنىڭ ەال كەلگەن - كەلمەگەنن كىيگەن ادام عانا بىلەدى“.

بىيل 7 - ايدا باىس شۇجى شى جىنپىڭ نىكىى موڭغۇلدا قىزمەت تەكسەرگەندە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: نىكىى موڭغۇل ەلىمىزدە ۇلتتىق وڭىر- لىك اۋتونوميا ىئۇزىمى العاش جولعا قويىلغان جەر، ۇلتتار نىتىماعىنىڭ داڭقىنى داستۇرىنە يە، ۇلتتار نىتىماعى ۇلى تۇىن بىيىك ۇستاپ، پارتىانىڭ ۇلت ساياساتىن جان - جاقىنى دايەكتىلەندىرىپ، ۇلتتار نىتىماعى، العاباسارلىعى تارىببەسىن تەرەڭدە- تىپ، ۇزارا قارايلاسۇ، ىبر - بىرنە كومەكتەشۇ ۇستانىمىن امالياتتا ايگىلەپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمەن بەكەمدەپ، ۴ار ۇلت خالىقن پارتىانىڭ توڭىرەگىنە تىعز نىتىماقتاسىتىرىپ، وتانىنىڭ شەكارا ۇوڭىرىن بىرگە كۇزەتىپ، بىرلەسە وتىرىپ تاماشا تۇرمىس جاراتىپ، جاڭا داۋىردە ۇلگىلى اۋتونوميا- لى رايوننىڭ اسقاق داڭقىىن ۇزدىكىسىز ساقاتاۋ كەرەك. باىس شۇجى ۇلانجاد قالاسى حىنان ىمالە- سىنىڭ ما - انشان قىستاعىنا كەلىپ، ىئورت ۇرپاق بىرگە نۇرىپ جاتقان ”كوپ ۇلتتى شاڭىراقى“تا بولپ، سول جەردەگى كادرلار مەن بۇقارانىڭ ۱0 ۇاكىلىمەن اڭگىمەلەسىپ، ۇلتتىق وڭىرلىك اۋتونوم- يانىڭ نازارايالىق جانە امالياتتىق تاجىرىبەلەرىن مۇقيات قورىتىندىلاپ، وسى تۇزىمگە تاباندى بولپ جانە ونى كەمەلدەندىرىپ، ۇلتتاردىڭ نىتتە- ماعىن، توعسۇنن جەبەۋ، ۇلتتاردىڭ اناردىڭ دانىمە- دەي تىعمز ۇيسۇنن جەبەۋ كەرەكتىگىن اتاپ كورسەتتى.

ۇلت قىزمەتىن جاقسى ستەشۇدە ۇلتتار نىتىما- عى سىندى ۴ار ۇلت خالىقنىڭ جان تاىىرىن ويداعمە- داي قورعاۋ كەرەك.

جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ تارىيى — ۇلتتاردىڭ نىتتە- ماقتاسىپ ۇيسۇنىنىڭ، بىرگە قايراتتانا ىلگەرلەۋدە- نىڭ تارىيى. ”خالىق ۇاكىلدەرىن خالىق سايلايدى، خالىق كوسەمىن خالىق قادىرلەيدى“. ۇلتتار نىتىماعى قىز- مەتىن باستاماشلىدىقىمەن ستەشۇ ۇشۇن، باىس شۇجى شى جىنپىڭ نىكىى موڭغۇلدا مەمەلكەتتىك خالىق قۇرىلتايى ۇاكىلن سايلالاۇعا قاتناستى، سونداي - اق مەمەلكەتتىك خالىق قۇرىلتايى ماجىلىسىندە قاراۋعا قاتناىسقاندا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: ”ۇزارا قارايلاسۇ، ىبر - بىرنە كومەكتەشۇ ۇستانىمىن ىش- كەرلەي امالياتتا ايگىلەپ، ۇلتتار نىتىماعى، العابا- سارلىعى تارىببەسىن تەرەڭدەتىپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمەن بەكەمدەپ، ۇلتساردىڭ انار- دىڭ دانىندەي تىعمز ۇيسىپ، وتانىنىڭ شەكارا ۇوڭىرىن بىرگە كۇزەتىپ، بىرگە تاماشا تۇرمىس جاراتۇنن جەبەۋ كەرەك“.

”ۇلتتار نىتىماعى ۴ار ۇلت خالىقنىڭ جان تامە- رى“، 12 - كەزەكتى مەمەلكەتتىك خالىق قۇرىلتايى- نىڭ 5 - ماجىلىسىندە شىنجاڭ ۇاكىلدەر ۇيرمەسى- نىڭ قاراۋنا قاتناىسقاندا، باىس شۇجى شى جىنپىڭ: ”ۇلتتار نىتىماعىن كۇندەلىكتى تۇرمىستا، قىزمەتتە، ۇيرەنۇدە تىياناقتاندىرىپ، مەكتەپ تارىببەسىنىڭ، وتپاسى تارىببەسىنىڭ، قوعامدىق تارىببەنىڭ ۴ار بۇنن، ۴ار جىامەىن ساپاقتاستىرىپ، ۇلتتار نىتىماعى گۇلىن ماڭگى شەشەك اتتىرۇ كەرەك“ دەپ باىسا دارپىتەدى. ورتالىقتىڭ ۇلت قىزمەتى ماجىلە- سىندە باىس شۇجى شى جىنپىڭ ۴ار ۇلت بۇقارامى بىرگە قونىستاننن، بىرگە ۇيرەنەتىنن، بىرگە ىس- تەيتىنن، بىرگە شاتتاناتنن قوعامدىق شارى - جاع-

مايدى قۇلىشنا ازىرلەپ، ۴ار ۇلتنىڭ جۇڭخۇا ۇلتتە- نىڭ ۇلى شاڭىراغىندا ەتەنە باۋىرلاس بولۇنا، ۇزارا قارايلاسپ، ىبر - بىرنە كومەكتەسۇنە مۇمكىندىك جاساۋ كەرەكتىگىن باىسا دارپىتەدى.

ۇلت قىزمەتىن جاقسى ستەشۇدە ۇلتتىق وڭىر- لەردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شىاقاسە- نىڭ جەڭسىنە باتىل قول جەتكىزۇ كەرەك. ۇلتتىق وڭىرلەر — كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ جايپاي جەڭسىنە قول جەتكىزۇدە- گى ەڭ قىيىن ىئۇيىن: مەملەكەت بويىشما 14 شوغر- لى تۇتاسقان ەرەكشە كەدەي ۇوڭىردىڭ 1۱ى ۇلتتىق وڭىرلەردە نەمەسە ۇلتتىق اۋتونوميالى جەرلەردى قامتىدى؛ مەملەكەت بويىشما 120 اۋتو- نوميالى اۋداننىڭ (خوشۇن) 8۵ى مەمەلكەت دارە- جەلى كەدەي اۋدان؛ ورتالىق بەلگىلەگەن اۋىر كەدەي ”ۇش رايون، ۇش وبلىس“نىڭ بارلىعى ۇلتتىق وڭىرلەردە.

باىس شۇجى شى جىنپىڭ از ۇلتتار ارانىسداعى قىبىنىشلىعى بار بۇقاراعا ايرىقشا كوڭىل ىبولدى، نىكىى موڭغۇلدا قىزمەت تەكسەرگەندە: ”جايپايى دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدا ىبر ۇلتنىڭ قاعىس قالۇنا بولمايدى؛ جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇن جۇزەگە اسرۇدا ىبر ۇلتنىڭ دا قاعىس قالۇنا بولمايدى“ دەپ باىسا دارپىتەدى. سىچۇاند- نىڭ لياڭشان يزۇ اۋتونوميالى وبلىسىندا امانداىىپ حال سۇراعاندا بىلاي دەپ باىسا دارپىتەدى: ”بۇل قىيىن ىئۇيىن قانشا قىيىن بولعان كۇندە دە شەشۇ كەرەك، بۇل قامال الۇ شىاقىسىن جۇرگىزۇ قانشا قىيىن بولعان كۇندە دە، ىسوز جوق، جەڭسىكە جەتۇ كەرەك“.

وسى قىيان - كەسىكى شىاقاستا جەڭسىكە جەتۇ ىۇشۇن، باىس شۇجى شى جىنپىڭ ۇوزى ورنالاسە- تىرۇ جىسادى.

دالياڭشان قويناۋىندا باىس شۇجى شى جىنپىڭ يزۇ كەدەي وتپاسىنا كەلىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ۇاكىلدەرىمەن، قىستاقتا تۇراتن كەدەيلەردى سۇ- يەمەلدەۋ قىزمەت اترەتىنىڭ مۇشەلەرىمەن بىرگە جەر وشاقتى قاۋمالاي وتىرىپ، كەدەيلىكتەن دالەپ - ەال ارىلتۇ شاراسىن جوبالاپ، قالىڭ قىستاق تۇر- عىندارىن مادەنىيەت، شەبەرلىك ۇيرەنىپ، قابىلەتتى جوعارىلاتىپ، سونداي - اق ەسكى سالت - سانانى وزگەرتىپ، قاجىرلى ەڭبەك ارىقلى كەدەيلىكتەن ارلىپ بايۇعا جەتەكتىنۇ كەرەكتىگىن اتاپ كورسەت- تى. چىڭخاي ۇاكىلدەر ۇيرمەسىنىڭ قاراۋنا قاتتە- ناسقاندا، باىس شۇجى شى جىنپىڭ بىلاي دەپ باىسا دارپىتەدى: ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ ەرەكشە باىسىدىققا يە بايلىغىن تارتىببەن اشىپ، ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ كاسىپ قۇرىلىمىنىڭ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ وزىندىك دامۇ قابىلەتى مەن باياندى دامۇ قابىلەتىن كۇشەيتۇ كەرەك.

ۇلت قىزمەتىن جاقسى ستەشۇدە شەشۇشى ىئۇ- يىن — پارتىادا، شەشۇشى ىئۇيىن — ادامدا. تارىخ تەك جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسنىڭ عانا ۴ار ۇلتتى نىتىماقتاستىرا الاتىندىغىن، ۴ار ۇلتتى ازات ەتە الاتىندىغىن، ۴ار ۇلتتى كوركەپتە الاتىندى- مەن، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ بۇرىن بولماعان ۇلى نىتىماعىن جۇزەگە اسرا الاتىندىغىن قايتا - قايتا دلەلدەدى.

پارتىانىڭ پارمەندى باسشىلىعى بولغاندىقتان ۇلتتىق وڭىرلەر وتكەندەگى كەدەيلىك پەن مەشەۋ- لىككە قوش ايتىا الدى. پارتىانىڭ باسشىلىغىنا مىقتاپ تاباندى بولساق بولعانى، ەشقانداي ادام، ەشقانداي كۇش ەلىمىزدىڭ جىراسمىدى ۇلت قاتنا- سىن شىاقتالما ىلايدى، ەلىمىزدىڭ ۇلتتار نىتىماعى ساياسىي جاقتا تولىق قاهتاماسىز ەتىلدەدى. ورتالىقتىڭ ۇلت قىزمەتىى ماجىلىسىندە باىس شۇجى شى جىنپىڭ: ”۴ار دارەجەلى پارتىكوم مەن ۇكەمەت ۇلت قىزمەتىن ماڭىزدى كەڭشەتتىك كۇن تارتىبكە قويىپ، ساياسىي جاققان ۇلت قاتناىسىن يگەرۇگە، ۇلت ماسەلەسىنە قاراۋعا تاباندى بولۇ كەرەك“ دەپ باىسا دارپىتەدى.

پارتىانىڭ ۇلت ساياساتىنن نەگىزگى ساتىداعمە- لاردىڭ ىئۇسىنۇى، ۇلت قىزمەتىن نەگىزگى ساتىدا. عىلاردىڭ يگەرۇى ۇۇشۇن، ۇلتتىق وڭىرلەردە زور توپىعاعى جاقسى كادرلار بولۇ قاجەت. ”ۇلكەن

دۇرىس پەن ۇلكەن بۇرىستى پارىقتاۋ تۇرعىسى ەرەكشە سەرگەك بولۇ، ۇلتتار نىتىماعىن قورعاۋ ارەكەتىندە ەرەكشە تاباندى بولۇ، ۴ار ۇلت بۇقارا- سىن قىزۇ ىسۇيۇ سۇيسىپەنىشلىكى ەرەكشە شىنايى بولۇ“، باىس شۇجى شى جىنپىڭ ۇلتتىق وڭىرلەردە- گى جاقسى كادرلار ۇلشەمىن ايقىن اتاپ كورسەت- تى، سونىمەن قاتار ىمورالدى دا قابىلەتتى بولۇ پرىنسىپىنە تاباندى بولپ، از ۇلت كادىرلارىن كۇش سالا باۋىپ، تاڭداپ ۇوسىرىپ، تاڭداۋىللا- رىن ماڭىزدى باسشىلىق ورنىعا قويۇعا تاباندى بولۇ كەرەكتىگىن باىسا دارپىتەدى.

كورەگەندىكىمەن تۇ ۇستاپ، باعدار بەلگىلەدى.

باىس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ۇلت قىزمەتى جو- نىندەگى ماڭىزدى بايىمىداۋى ەلىمىزدىڭ ۇلت قىز- مەتىندەگى كەلەلى نازارايالىق جانە امالياتتىق ماسە- لەلەرگە نىشكەرلەيى جاۋاپ بەرىپ، ەلىمىزدىڭ ۇلتتار نىتىماعى، العاباسارلىعى ستىرنىڭ جاڭا جاع- دايىن اشۇعا قۇددەرەتتى يدەيالىق جەتەكشىلىك ازىرلەدى.

ورەلى ونەگە —

شى جىنپىڭ جولداسىتى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىيەتىى از ۇلت بۇقاراسىن كوكەيدە ساقىتاپ، ۴ار ۇلت ۇلاندارىن قايراتتانا العا تالىپ- ىنىپ، دوڭگەلەك داۋلەتكە بىرگە ۇمىتلۇعا جىگەر- لەندىردى

سوتسيالىستىك جۇڭگونىڭ مەبىرلى ۇلى شاڭى- راعىندا ۇلتتاردىڭ بارلىعى جان سانىنىڭ از - كوپتە- گىىنە قاراماستان، شى جىنپىڭ جولداسىتى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىيەتىنىڭ شىنايى قامقور- لىغىن سەزىندى.

ۇلتتىق وڭىرلەرگە كوپ رەت بارىپ دامىتۇ جونىندە تەكسەرۇ - زەرتتەشۇ جۇرگىزىپ، كوپ ىئۇرلى تاسىلدەر ارىقلى ۴ار ۇلت، ۴ار سالا قايرات- كەرلەرىمەن اڭگىمەلەسىپ، بىكىر اۋىستىرىپ، شىن قىلاس، شىن كوڭلىمەن از ۇلت بۇقاراسىمەن دو- سىتاسىتى... باىس شۇجى شى جىنپىڭ از ۇلت بۇقاراسى- نىڭ حال - جاعدايىنا كوڭىل ىبولپ، سەزىم ورتاق- تامشۇ، سەزىم جەتىلدىرۇ، سەزىم توعىستىرۇ قىزمە- تىن باىستاماشلىدىقىمەن ستەپ، از ۇلت بۇقاراسىنىڭ شىن جۇرەكپەن سيلاۋنا بولەندى.

از ۇلت بۇقاراسىنىڭ دوڭگەلەك داۋلەتكە تالىپىنۇ جولىن باىس شۇجى شى جىنپىڭ كوكەپىندە ايرىقشا ساقتايدى.

بىلىتىر كوكىتەم مەرەكەسى قارساڭىندا، باىس شۇجى شى جىنپىڭ دالياڭشان قوينۇىنداعى سىچۇان جاۋجۇە اۋدانى سانجاخى اۋىلى سانخى قىستاعىنا بارىپ، كەدەي وتپاسىلارىن ارالاپ، وتاعاسىلار- مەن شىنايى اڭگىمەلەسىپ، تۇرمىستارىنىڭ قانداي ەكەندىگىن، قانداي كاسىپپەن اينالىسىپ وتىرعاند- دىقتارىن، كىرىستەرىنىڭ قانشالىق ەكەندىكتەرىن، بالالاردىڭ قوۇعا تۇسكەن - تۇسپەگەندىگىن سۇرا- دى...

قونىس جالڭالاپ، كوشىرۇ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدايى ىبر ىئۇرلى ۇتىمدى ىئا- سىل. باىس شۇجى شى جىنپىڭ چىڭخايدا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە، حايدۇڭ قالاسى خۇجۇ تۇزۇ اۋتونوميالى اۋدانىنا بارىپ، تۇزۇ كەدەي وتپاسى لۇي يوۋجىنىنىڭ ويىنە كىرىپ، جالڭاشا قىستاق قۇ- رىلىسىن ىندىرىستى دامىتۇمەن جانە جۇمىسقا ور- ئالامىتىرۇدى جەبەۋمەن ۇشتاستىرۇ، نەگىزگى الەۋ- مەتتىك قىزمەت وتەۋدى كەمەلدەندىرۇمەن ۇش- تاستىرۇ، ۇلت، ىوڭىر، مادەنىيەت ەرەكشەلىگىن جانە بەت - بەينەسىن قورعاۋمەن ۇشتاستىرۇ كە- رەكتىگىن باىسا دارپىتەدى.

گۇاڭشىيدە قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە، باىس شۇجى شى جىنپىڭ ديلەكتىكالى تۇردە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ قىزمەتى جاقسى ستەلسە، شەكارا ىوڭىردىڭ ورنىق- تىلىغى، ۇلتتار نىتىماعى بەرىك نەگىزگە يە بولادى؛ شەكارا قۇرىلىسى جاقسى ستەلسە، ۇلت سىتسىرى دامىسا، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شىاقاسىن دا بارىشما جەبەيدى. بۇل قىزمەتتەر ورتگانىكالى تۇتاس تۇلعا، بىرگە زەتتەپ، قادامداس ىلگەرلەتۇ كەرەك.

جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى نىتىماعىن ۇزدىكىسىز بە- كەمدەۋ مەن دامىتۇعا باىس شۇجى شى جىنپىڭ ايد- رىقشا كوڭىل ىبولدى.

”بىزدىڭ شىنجاڭ جاقسى جەر، ۇلتتار ىبر ىۇيلى جانىداي بەرەكەلى“، قۇربان اتايدىڭ ۇرپاق-

تارىنا جازعان جاۋاپ خاتىسىدا باىس شۇجى شى جىنپىڭ قۇربان اتايدىڭ ۇرپاقتارىن اۋىلداىستا- رىمەن بىرگە پارتىيانى قىزۇ ىسۇيۇدىڭ، وتاندى قىزۇ ىسۇيۇدىڭ، جۇڭخۇا ۇلتى ۇلى شاڭىراغىن قىزۇ ىسۇيۇدىڭ ۇلكىسى بولپ، ۴ار ۇلت بۇقاراسى- نىڭ اناردىڭ دانىندەي تىعمز ۇيسۇنن جەبەپ، پارتىيانىڭ باسشىلىغىندا شىنجاڭنىڭ اناعۇرلم كوركەم بولاشاعىن بىرگە قۇرۇعا شاپتاندردى.

” ۇلتتار نىتىماعى قىزمەتىن سىتەۋدىڭ ىئۇيىنى سىرلاسۇدا، جۇرەك پەن جۇرەك ىتىل تابىسىپ، جۇرەك پەن جۇرەك سىىر ىبولسۇ كەرەك“.

شىزاڭنىڭ لىنجىسىنان گىساڭ ۇاڭجىيۇ كەزىندە نە- گىزگى ساتىداعى ۇلتتار نىتىماعىنىڭ تاڭداۋلى ۇاكە- لى بولعان، ول باىس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ىسو- زىن ەت قۇلاممەن تىڭداعان.

گىساڭ ۇاڭجىيۇ باىس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ”كونە دوستى“. 20۱۱ - جىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىيەتىى ساياسىي بيۇروسىنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، مەملەكەتتىڭ ورنىبىاسار ىموراعا- سى بولپ تۇرعان شى جىنپىڭ جولداس ونىڭ ۇيد- نە بارىپ، وتپاسىنداىعارلامەن بىرگە سارى مايلى شاي ىمشىپ، اڭگىمەلەسىپ، گىساڭ ۇاڭجىيۇدىڭ شەشەسىنىڭ دەنساۋلىق جاعدايىن تاپتەشتەي سۇرا- عان. وتپاسىمىزداعى ىبر مەبىرىبان جان سىياقتى، بىزگە پارتيا ورتالىق كومىيەتىنىڭ ەتەنەلىگىن سە- زىندىردى، ونىمەن جۇرەگىمىز وتە جاقىنداسىپ كەتتى“. گىساڭ ۇاڭجىيۇ سول كەزدى ەسىنە العاندا بارلىعى باياعىداي كوز الدىنا كەلدى.

ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ نەگىزدىك قۇرىلغى قۇ- رىلىسىنا باىس شۇجى شى جىنپىڭ ايرىقشا نازار اۋ- داردى.

بىيىلغى مەمەلكەتتىك ەكى ماجىلىستە ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ قاتناىسىن دامىتۇ جونىندە باىس شۇجى شى جىنپىڭ ۇلتتىق وڭىرلەردەن كەلگەن ۇاكىلدەر- مەن ەكى رەت جاندى تىلدەشۇ وتكىزدى. 3 - ايدىڭ 5 - كۇنى نىكىى موڭغۇل ۇاكىلدەر ۇيرمەسى.

”باىس شۇجى، مالشىلار ىسىزدىڭ گاچامپىزعا كەلۇنىڭىزدى شىن جۇرەكتىن قارسى الادى!“ تۇڭلياۋ قالاسى زالۇت خوشۇنى شىعسى سالا گاچا پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجى ۇ يۇنىو ۇاكىل باىس شۇجىدى ۇسىنىس ەتتى.

”گاچالارىڭىزعا قالاي بارادى؟“ باىس شۇجى ىسوزدى جالعاپ، قىزىعا سۇرادى.

”ۇشاق، جوعارى قارقىندى پويەىز بارلىعى بولادى“. ۇ يۇنىو شاپشاڭ جاۋاپ بەردى.

”بەيجىڭنەن قالاي بارامىن، جولدى ايتىپ جىبەرگىڭىزشى“، دەپ سۇرادى باىس شۇجى تاغى. ”ۇشاققا وتىرىپ ىبىزدىڭ تۇڭلياۋ اۋەجايىنا باراسىز، ىمىز اۋتوكولىكپەن ىسىزدى قارسى الامىز، جوعارى قارقىندى جول تۇتاسقاننان كەيىن جول جاقسارىپ كەتتى“. ۇ يۇنىونىڭ ىسوزى اياقە- تاماماستان جىيىن زالىنان شاتتىق ىۇنى كوتەرىلدى.

3 - ايدىڭ 7 - كۇنى گانسۇ ۇاكىلدەر ۇيرمە- سى.

”۴الى ەسىمىدە، 20۱3 - جىلى 2 - ايدىڭ 3 - كۇنى، ىسىز قۇلاما تىك تاۋ جولىمەن بۇلۇڭخوۋ قىستاعىنا كەلدىڭىز“. گانسۇ ىلكەسى لىنىشيا خۇيزۇ اۋتونوميالى وبلىسى چۇيىتانان باستاۋش مەكتەبى- نەن كەلگەن دۇڭ سايبۇن ۇاكىل باىس شۇجىگە: ”مەنىڭ مەكەنىمدە جوعارى قارقىندى تاس جول جوق، ىبىزدىڭ دە جوعارى قارقىندى تاس جول تۇتاستىرىپ، مەكەنمىزدىڭ كەدەيلىكتەن ارلىپ بايۇىن نەزدەتكىمىز كەلدى“.

”گانسۇدا جوعارى قارقىندى تاس جول تۇ- تاسپاعان قانشا اۋدان بار؟“، دەپ سۇرادى باىس شۇجى جانىندا وتىرعان گانسۇ ىلكەسىنىڭ جاۋاپتى جولداسىنان.

”گانسۇدا جىيىنى 86 اۋدان، رايون بار، ۴الى 3۱ اۋدانعا جوعارى قارقىندى تاس جول نۇتاسىپا- عان، 40تان استام اۋداندا تەمىر جول سالىنباعان. قازىر جوسپار بار، قاتىستى تاراۋلارمەن بايلىانس جاساۋدامىز“، دەپ جاۋاپ بەردى الگى جاۋاپتى جولداس.

قىلاستى ىسوز، ەگجەي - تەگجەيلى س